

OBSAH

I. Úvod, základní pojmy a vymezení problémů...	8
II. Myšlení a jeho základní formy	13
1. Pojem	15
a) Formování pojmů	16
b) Vyhledávání pojmů k daným pojmům z hlediska urče- ných vztahů	18
c) Typy pojmů a jejich vlastnosti	20
2. Soud	22
3. Úsudek	24
a) Induktivní úsudek (indukce)	26
b) Deduktivní úsudek (dedukce) 1. typu	27
c) Deduktivní úsudek (dedukce) 2. typu	28
d) Úsudek z analogie	28
4. Vývoj usuzování induktivního, deduktivního a z analogie	30
a) Vývoj induktivního usuzování	30
b) Vývoj deduktivního usuzování	34
c) Vývoj usuzování z analogie	37
5. Význam usuzování induktivního, deduktivního a z analogie ve výuce	39

6. Schopnosti, dovednosti a myšlení	40
7. Některé faktory při aplikování poznatků v praxi ..	46
III. Myšlení v různých oblastech činnosti	53
1. Myšlení v jazykové a řečové oblasti	56
a) Formování pojmů z hlediska induktivních a deduktivních postupů	69
α) Několik teoretických poznámek k formování pojmů	69
β) Příklady na induktivní postup	74
γ) Příklady na deduktivní postup	76
b) Příklady se vztahy často používanými	82
α) Protiklady (opozita, antonyma)	83
β) Synonyma	87
γ) Odlišnosti (vylučování pojmů)	89
δ) Nadřazenost	91
ε) Podřazenost	92
ζ) Přiřazenost a souvztažnost	93
η) Příčina a účinek	100
η) Účel	102
c) Jiné méně používané vztahy.....	104
d) Vyhledávání vztahů mezi pojmy a mezi nově vzniklými vztahy (analogie)	106
e) Složitější algoritmy myšlení v komunikačním procesu	110
α) Porozumění textu	111
Sestavování osnov článku a jeho vývoj	116

Některé faktory důležité pro porozumění textu	129
β) Sestavování textu	139
γ) Reprodukce obsahu a jeho formování	145
δ) Mluvená a pohybová komunikace (vyjadřování, rétorika, mimika)	148
ε) Přeházené věty	152
ζ) Rozdělování článků na odstavce	157
η) Příslloví	159
θ) Oddělování větných částí čárkami	161
ι) Význam a podíl jazykových algoritmů myšlení v jiných oblastech činnosti	163
2. Myšlení v oblasti matematiky	166
a) Některé zvláštnosti myšlení v oblasti matematiky	166
b) Společné znaky myšlení v matematice a v jiných oborech	176
c) Algoritmy myšlení a matematika	183
d) Vyhledávání algoritmů při rozvíjení myšlení v matematice	195
α) Vliv vývojových zvláštností	195
β) Některé nedostatky při formování algoritmů myšlení ...	197
γ) Výběr algoritmů a jejich význam pro rozvoj myšlení	201
3. Prostorové myšlení	207
a) Základní údaje	207
b) Pokus o analýzu některých forem prostorového myšlení	211
c) Běžné ukázky testů zaměřených na prostorové myšlení..	222
α) Vyhledávání obrázků podle předlohy	223
β) Sestavování obrázků z rozřezaných částí.....	226
γ) Zjišťování počtu kostek v prostorových útvarech	231

d) Testy prostorové představivosti a myšlení u technické kresby	233
α) Prostorové myšlení a znázorňování pomocí nárysu a půdorysu	234
β) Doplnování chybějícího bokorysu u neúplné technické kresby	240
4. Pohybové myšlení	244
a) Základní údaje	244
b) Pohybové myšlení při manuální činnosti	247
c) Sport, tanec a hry	256
d) Reč pomocí tělesných pohybů	259
5. Myšlení v uměleckých oborech	261
a) Základní údaje	261
b) Symetrie v kresbě jako faktor estetického citění	264
c) Malířství	271
d) Sochařství a příbuzné obory	273
e) Hudba	276
f) Herectví a umělecký tanec	280
g) Umělecká literatura	282
6. Myšlení v rámci sociálních vztahů	284
IV. Zákon symetrie v přírodě a ve společnosti	296
V. Řešení problémů a tvořivé myšlení	300
VI. Myšlení a inteligence	309
VII. Zvláštnosti a nedostatky v oblasti myšlení	317

VIII. Jak naučit myslet pomocí vyhledávání a formování algoritmů	323
IX. Algoritmy v diagnostické praxi	339
X. Diskuse	343
Literatura	352
Přehled autorových statí a monografií a obhájených vědeckých statí z oboru psychologie	358
Résumé a stručně o autorovi v češtině, angličtině, němčině a francouzštině	373